یادداشت

کبری آسوپار

همانگویی به جای نوگویی

یک نشست خبری دیگر مثل همه‌نشست‌های خبری دیگر پر شد از آمار و ارقام دستاوردهای سیاسی و اقتصادی برجام؛ گزاره‌هایی که رئیس‌جمهور با آمار و ارقام بیان می‌کند، اما در زندگی روزمره مردم نمود عینی ندارد. آمارهایی که حسن روحانی برای شکوه بخشیدن به برجام یک ساله دولتش بیان می‌کند، برای مردمی که هر روز در گیر گرانی کالاهای اساسی و بالا رفتن نرخ آب و برق و... رکود در بازار و نوسانات بازار ارز و... هستند، معنای چندانی پیدا نمی‌کند. هر قدر هم لبخند و فضاسازی مثبت چاشنی تمجید از برجام شود، تحریم‌های باقی مانده را (که از قضا کم هم نیستند) و عهدشکنی‌های امریکای مودب و باهوش را جبران نمی‌کند. برجام می‌تواند موفق نامیده شود، اما نمی‌شود که بی‌تأثیری آن را در زندگی مردم عادی منکر شویم. از این منظر بخش برجامی نشست خبری رئیس‌جمهور در سالگرد یک سالگیِ اجرای آن، حرف جدیدی نداشت جز یک هواپیمای ایرباس که اتفاقاً اولین پرواز ایرانی‌اش چند ساعتی قبل از نشست خبری روحانی انجام شد.

تنها بخش جدید سخنان دیروز روحانی نسبت به نشست‌های خبری قبلی‌اش، همین ایرباس صفری بود که تازه خریداری شده است. برای همین هم البته دستاوردآفرینی شد. هم رونق گردشگری به آن گره زده شد و هم رونق حمل و نقل و در نهایت از شعف هواپیمای خریداری شده، طعنه‌ای هم به منتقدانی خیالی رسید که «بعضی انگار مشکل دارند و می‌گویند ما باید هواپیمای کهنه سوار شویم، خب، شما بروید کهنه سوار شوید. خود این خرید یک تحول در اشتغال و زندگی مردم است!» گذشته از سطح منطق این جمله، پی کسی که گفته باید هواپیمای کهنه سوار شد، نمی‌شود گشت؛ چه آنکه اصلاً چنین فردی وجود خارجی ندارد و روحانی از همان ترفند تکراری آفریدن منتقدان و گزاره‌های غیرواقعی و پاسخ به آنها برای فرافکنی در پاسخ به سؤال بهره برده است.

این وارونه نمایی در تحلیل است که عدم حضور گردشگران را به نداشتن هواپیما مرتبط کنیم؛ گردشگر می‌تواند با هواپیمای کشور خودش به ایران بیاید، اما نمی‌تواند به قوانین اسلامی در ایران تن بدهد و به‌حق بودن این قوانین، راه را بر بیان دلایل اصلی عدم حضور گردشگر در ایران بسته و راه سوء استفاده را باز می‌گذارد که برای این عدم حضور گردشگران دلیل تراشی شود و خرید هواپیما را به آن مرتبط کنند.

در نشست خبری رئیس‌جمهور، وارونه نمایی در تحلیل، تنها شامل برجام و ایرباس نشد و در موضوع روشنی مثل رابطه با عربستان سعودی هم که اخبار واضح و روشن و بی‌نیاز از تحلیل است، موضوع به شکلی دیگر بیان شد. در حالی که همه مردم می‌دانند حج عمره را ایران به دلیل تعرض دو مأمور سعودی در فرودگاه جده به دو نوجوان ایرانی در بهار ۹۴ تعطیل کرد و حج واجب هم پس از فاجعه منا در پاییز همان سال و به دلیل قربانی شدن بیش از ۴۵۰ زائر ایرانی و کارشکنی دولت سعودی در رسیدگی به مجروحین و بازپس دادن پیکر قربانیان و بعد گذاشتن شروط عجیب و غریب برای حضور ایرانیان در حج ۹۵ عملاً مسیری جز تعطیلی نداشت، حسن روحانی روز گذشته گفت که «ما با عربستان به عنوان یک کشور مسلمان و همسایه از نظر روابط دوجانبه مشکلی نداریم که بخواهیم حل کنیم، مشکل ما مربوط می‌شود به تجاوز عربستان به یمن، به مداخلات عربستان در بحرین و مداخلات و برنامه‌هایی که در منطقه دارد.» گویا رئیس‌جمهور محترم نمی‌خواهد بپذیرد که دولتش صرف نظر از مسائل منطقه، با دولت عربستان به مشکلات جدی در حد قطع رابطه کامل و بستن سفارتخانه‌ها رسیده است.

نکته آخر اینکه در نشست خبری دیروز، هیچ رسانه منتقد دولت اجازه طرح سؤال نیافت و تنها به یک روزنامه اصولگرا (روزنامه رسالت) اجازه طرح سؤال داده شد؛ و در واقع هیچ یک از منتقدان جدی برجام در نشست خبری یک سالگی اجرای آن اجازه سؤال از رئیس‌جمهور را نیافتند. چهار رسانه اصلاح‌طلب و دولتی، دو مورد صداوسیما، چهار رسانه خارجی و یک روزنامه اصولگرا نشان از مهندسی نشست بر مبنای یک هراس دارد. مورد پرسش قرار گرفتن از یک فتح‌الفتوح و از یک موفقیت نباید اینقدرها هم سخت باشد که کار را به سانسور منتقدین و بستن دهان آنها بکشاند؛ این طور نیست؟

خبر آخر

در آستانه نشست قزاقستان صورت گرفت

رایزنی شمخانی با همتای روسی

دبیر شورای امنیت ملی فدراسیون روسیه و دبیر شورای عالی امنیت ملی کشورمان، درباره آخرین تحولات سوریه پس از آتش بس، گفت‌وگو کردند.

به گزارش دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی، دریابان علی شمخانی در گفت‌وگوی تلفنی با نیکلای پاتروشف بر ضرورت رایزنی مستمر دو طرف به منظور پیشبرد فرایندهای سیاسی در بحران سوریه تأکید کردند. آخرین تحولات سیاسی، امنیتی و نظامی روسیه پس از استقرار آتش بس، همچنین، بررسی راهکارهای تقویت و ادامه مبارزه مشترک با تروریسم تکفیری به ویژه گروه‌های جبهه النصره و داعش در سوریه تا نابودی کامل این جریان‌ها از محورهای رایزنی شمخانی و پاتروشف بود. طی روزهای اخیر و با نزدیک شدن به زمان برگزاری اجلاس سه جانبه سیاسی که با ابتکار ایران، روسیه و ترکیه در نیمه دوم امسال میلادی در شهر آستانه پایتخت قزاقستان برگزار می‌شود، رفت و آمد و گفت‌وگو میان مقامات سیاسی، نظامی و امنیتی تهران، مسکو و دمشق، افزایش قابل توجهی داشته است.

آصفری: امنیت امروز کشور مدیون توان دفاعی است

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی در مجلس نهم با بیان اینکه امنیت امروز کشور به دلیل توان بالای دفاعی است، گفت: توان موشکی کشور باعث شد طرف غربی پای میز مذاکره بنشیند.

محمدحسن آصفری در گفت‌وگو با فارس، در واکنش به صحبت‌های علی مطهری مبنی بر «کم‌عقلی» خطاب کردن برگزاری رزمایش موشکی و تخطئه قدرت موشکی کشور، اظهار داشت: کسانی که فکر می‌کنند جمهوری اسلامی ایران نباید رزمایش موشکی برگزار کند و حوزه دفاعی خود را از این طریق تقویت کند، نشان از کم‌عقلی این افراد است. وی افزود: امروز اگر ما توانسته‌ایم با طرف غربی مذاکره کنیم و آقایان مانور برجام را بدهند، این فقط به توان موشکی ما مربوط بوده که منجر شده طرف غربی پای میز مذاکره بنشیند وافرادی که این حرف‌ها را می‌زنند از الفبای سیاست اطلاعی ندارند. آصفری تصریح کرد: این افراد هدفشان جمع‌آوری رأی برای طیف خاصی است که فکر می‌کنند با این گونه صحبت‌ها می‌توانند رأی خاکستری جامعه را جمع‌آوری کنند و آنها را به افکار خودشان نزدیک کنند، اما امروز همه و حتی کسانی هم که به نظام اعتقادی ندارند، این باور را دارند که امنیت امروز کشور به‌دلیل همین رزمایش‌ها و بالا بردن توان دفاعی کشور است. عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی در مجلس نهم اظهار داشت: آقای مطهری از این گونه حرف‌ها زیاد می‌زند و این حرف‌ها غیر از اینکه خوراک مطبوعات و رسانه‌ها باشد، جنبه اجرایی و عملیاتی ندارد و قرار هم نیست نیروهای مسلح ما برای برگزاری مانور موشکی و رزمایش‌های موشکی خود به صحبت‌های مطهری و امثال آن توجه کنند و نظر آنها را بپرسند. وی در پایان خاطر نشان کرد: توان نیروهای مسلح ما تحت نظارت ستاد فرماندهی کل قواست و علی مطهری که نایب رئیس مجلس است به نظرم یکبار اصل ۱۱۰ قانون اساسی در خصوص اختیارات رهبری را بخواند و بعد درباره نیروهای مسلح نظر بدهد.

گزارش یک
جعفر تکبیری

نشست خبری روحانی با دوستان رسانه‌ای

برجام برای امریکا خیر است ترامپ نمی‌فهمد

ادامه از صفحه اول

رئیس‌جمهور گفت: درباره اینکه در آینده سوریه چه کسی حاکم باشد یا چه دولتی روی کار باشد و چگونه و چه کسی رئیس‌جمهور باشد همه اینها وابسته به نظر مردم سوریه است و هیچ کس حق ندارد از طرف مردم سوریه تصمیم بگیرد، ما باید فضای صلح و ثبات را فراهم کنیم و شرایط را برای انتخابات آزاد آماده کنیم و هر چه رأی مردم باشد همه باید بپذیرند.

■ با عربستان در روابط دوجانبه مشکلی نداریم

در ادامه این نشست خبرنگار شبکه تلویزیونی «روسیه الیوم» پرسید چهار سال پیش در یک نشست خبری وعده کردید که رابطه ایران و کشورهای شورای همکاری خصوصاً عربستان بهبود پیدا می‌کند، در حالی که شاهد این بودیم که تشنج با عربستان بیشتر شد و حتی روابط قطع و سفارت آن نیز بسته شد اما الان صحبت‌هایی هست که میانجیگری‌هایی از جانب کویت و عراق انجام می‌شود. شما این حرکت‌های میانجیگرایانه را تأیید می‌کنید؟ و اینکه شرایط ایران برای بهبود روابط با عربستان چیست؟

رئیس‌جمهور در پاسخ به این سؤال گفت: اساس سیاست جمهوری اسلامی ایران به خصوص دولت یازدهم همواره روابط نزدیک‌تر با همسایگان به‌ویژه با کشورهای اسلامی بوده است. کشورهای شورای همکاری خلیج فارس هم از این مسئله مستثنا نیستند ما همیشه روابط خوب را با آنها می‌خواستیم و تلاش‌مان برای این بوده روابط‌مان بهتر شود.

روحانی افزود: عربستان سعودی خود مشکل را آغاز کرد، حمله به کشور همسایه که هیچ مبنایی نداشت و امروز هم ندارد و به نفع منطقه و خود عربستان است که هرچه زودتر این حملات را به کشور عزیز و برادرمان یمن قطع کند و مداخلاتی که در بحرین و در موضوع تروریسم در منطقه داشته است.

رئیس‌جمهور بدون اشاره به جنایات دولت عربستان در حادثه منا که به شهادت هزاران نفر از حجاج بیت‌الله‌الحرام منجر شد، گفت: ما با عربستان از نظر روابط دوجانبه مشکلی نداریم که بخواهیم حل کنیم، مشکلات ما مربوط است به تجاوز عربستان به یمن و مداخلات آنها در بحرین و برنامه‌هایی که در منطقه دارد. رئیس‌جمهور افزود: ما با عربستان درباره مسائل مختلف مذاکراتی داشتیم تا اینکه مسئله اعدام شیخ نمر پیش آمد و موضوع سفارت و به هر حال روابط را خود عربستانی‌ها یکجانبه قطع کردند، ما خواستار قطع رابطه نبودیم. روحانی گفت: از آن زمان تا به الان کشورهای مختلفی آمدند به عنوان میانجیگری بین ایران و عربستان که تعداد زیادی هم هستند؛ ما امیدواریم ریشه‌های مسئله بتواند حل شود و ما می‌خواهیم در منطقه صلح و ثبات باشد. ایران نه قصد دارد در مسائل داخلی عربستان مداخله کند و نه می‌خواهد که عربستان از صحنه سیاسی منطقه حذف شود، اما در عین حال وقتی عربستان به کشور همسایه مظلوم تجاوز و آن را بمباران می‌کند و تروریست‌ها از منابع مالی و تسلیحات آنها استفاده می‌کنند که این موضوع است که مشکل‌آفرین است و این مشکل هم فقط برای ایران نیست برای کل منطقه است.

■ مذاکره مجدد در خصوص برجام هیچ معنایی ندارد

رئیس‌جمهور گفت: مذاکره مجدد در خصوص برجام هیچ معنایی ندارد و این مذاکرات تکمیل شده و در سازمان ملل هم تأیید شده است.

آقای روحانی در ادامه سخنانش در نهمین نشست خبری در دولت یازدهم در پاسخ به سؤال خبرنگار بلومبرگ مبنی بر اینکه اگر آقای ترامپ پس از ورود به کاخ سفید درباره برجام تصمیم به مذاکره مجدد بگیرد چه تدابیری اندیشیده‌اید و همچنین در پاسخ به سؤال دیگر این خبرنگار مبنی بر اینکه آیا در انتخابات سال آینده شرکت خواهید کرد، افزود: غیر از قسمت آخر که جواب دادن به آن سخت است به قسمت اول سؤال تان پاسخ می‌دهم.

رئیس‌جمهور گفت: آقای ترامپ تا به حال در اظهاراتش درباره برجام اظهار خوشحالی نکرده یا گفته توافق خوبی نبوده یا آن را بدترین توافق دانسته است و با تعبیرات مختلف وی روبه‌رو بوده‌ایم. روحانی افزود: اینها بیشتر شعار است و بعید می‌دانم زمانی که آقای ترامپ وارد کاخ سفید شود در عمل اتفاقی بیفتد چراکه برجام توافق دوجانبه نیست که ایشان بگوید خوشش می‌آید یا نه. رئیس‌جمهور گفت: در هر حال مذاکره مجدد در بحث برجام هیچ معنایی ندارد چراکه این مذاکرات مقدمه‌ای برای توافق بوده و سال‌ها طول کشیده است و تقریباً از سال ۸۲ این مذاکرات آغاز شد و در دولت یازدهم هم حدود دو سال و نیم مذاکره زمان برد و درباره بند بند و جمله جمله آن مباحثه صورت گرفت. روحانی افزود: این گونه اظهارنظرها مثل این می‌ماند که کسی بگوید پیراهنی را که تن‌تان است می‌خواهیم به پنبه تبدیل کنیم و دوباره خیاط آن را بدوزد؛ بازگشت به گذشته هیچ معنایی ندارد و مذاکره‌ای در خصوص برجام نخواهیم داشت.

رئیس‌جمهور گفت: در خصوص اینکه با حضور رئیس‌جمهور جدید در کاخ سفید چه تأثیری در انتخابات ایران خواهیم داشت هم باید بگویم تأثیری ندارد چراکه ایران روند انتخاباتی خود را دارد و آنچه خواست مردم باشد در انتخابات عملی می‌شود.

■ برجام برای امریکا خیر است

روحانی در بخش دیگری از این نشست با تأکید بر اینکه تحریم برداشته شده است، گفت: اما اینکه امریکایی‌ها بدعهدی کرده‌اند، درست است، آنها بدعهدی کرده‌اند. رئیس‌جمهور با تصریح بر اینکه آیسا تحریم جدیدی نیست و اجرا هم نشده است، عنوان داشت: آیسا تمدید یک تحریم قبلی است و البته این از نظر ما نقض برجام است.

روحانی گفت: دولت امریکا با فشارهایی که ایران به ۱+۵ وارد کرد دو کار کرد؛ یکی اینکه این تمدید را که کنگره آن را انجام داد رئیس‌جمهور آن را امضا نکرد البته نمی‌خواهم بگویم حال که امضا نکرده به وظایفش عمل کرده است، چرا که وظیفه‌اش این بود که وتو بکند. نکته دوم این است که بلافاصله آن را بلااثر کردند.

وی تصریح کرد: اگر آن را بلااثر نمی‌کردند که ما اینجا آرام نمی‌نشستیم و خیلی چیزها تحقق پیدا می‌کرد و خیلی برنامه‌ها داشتیم. روحانی گفت: این در عین حال یک تخلف است که ما در برابر آن اقدام کرده‌ایم و اقدام ما نیز این بود که دستوری که من به وزیر خارجه و سازمان انرژی اتمی دادم که یکی اجرا شده و دیگری در حال اجرا است، بنابراین این قدم‌ها نسبت به آیسا برداشته شد. رئیس‌جمهور گفت: اینکه آیا ممکن است ما در آینده بدعهدی‌هایی را شاهد باشیم ممکن است، اما اینکه چطور این توافق را انجام دادیم، این توافق یک چارچوبی داشته و مکانیزم هم دارد که اگر کسی تخلف کند بر مبنای آن مکانیزم‌ها عمل خواهیم کرد.

رئیس‌جمهور گفت: برجام چیزی نیست که یک نفر که در کشوری انتخاب شده است بخواهد بگوید من از آن خوشم نمی‌آید؛ خیلی‌ها ممکن است از خیلی چیزها خوش‌شان نیاید اما برجام برای امریکا خیر است و او (ترامپ) نمی‌فهمد، «عسی ان تکرهوا شیئاً و هو خیر لکم»(!) زیرا برجام فضای جدیدی را در دنیا به‌وجود آورده که به ضرر کسی نیست و برد برد بوده و به نفع همه است. وی بیان داشت: حال آنها اینگونه فکر می‌کنند و رئیس‌جمهور منتخب این گونه است اما در عین حال برجام چیزی نیست

> در هر حال مذاکره مجدد در بحث برجام هیچ معنایی ندارد چراکه این مذاکرات مقدمه‌ای برای توافق بوده و سال‌ها طول کشیده است و تقریباً از سال ۸۲ این مذاکرات آغاز شد و در دولت یازدهم هم حدود دو سال و نیم مذاکره زمان برد

که دولتی یا کسی بتواند آن را نقض کرده یا زیر پا بگذارد و ما ان‌شاءالله این مسیر را ادامه خواهیم داد البته باید تدبیر خود را به کار ببریم.

روحانی در ادامه با ابراز خرسندی از اینکه در ابتدای امسال به مردم وعده داده بود که کشور به رشد ۵ درصدی دست یابد، گفت: بسیار سپاسگزارم از کارآفرینان، از فعالان اقتصادی، از خدمتگزاران مردم، از همه مقامات، از همه قوا که دست به دست هم دادیم و تا امروز شاهد رشد بیش از ۵ درصد هستیم. یعنی رشد ۴/۷ درصد که در منطقه ما نظیری برای آن تا امروز نمی‌شناسیم و در سطح جهان نیز نمونه‌های خیلی زیادیِ ندارد. آن هم در شرایط امروز جهان که معمولاً با نوعی رکود اقتصادی مواجه است. این در حالی است که کارشناسان بر این باورند که رشد اقتصادی در واقع تکثیر وضع موجود است و این رشد را نتیجه مستقیم افزایش فروش نفت از اغاز فصل زمستان می‌دانند. بنابراین پیش بینی‌های قطعی نیز نشان می‌دهد که رشد ناشی از فروش نفت و باز کردن در چاه‌ها و استخراج آن در فصل زمستان متوقف می‌شود.

■ ۷۰۰ هزار شغلی که باورش برای خبرگزاری دولتی هم سخت بود!

وی همچنین باردیگر بر تولید ۷۰۰ هزار شغل خالص تأکید کرد و گفت: در کشور ما ایجاد این میزان شغل نظایر زیادی ندارد البته برای کشور ما به خاطر انباشت مسائلی که در سال‌های گذشته داشتیم نیاز به کارهای زیادی داریم. با این حال ظاهراً باور این آمار برای خبرنگار خبرگزاری دولتی دانشجویان ایران که به نوعی نماینده دانشجویان بود، خیلی سخت بود و از این رو بلافاصله از رئیس‌جمهور سوال کرد: در صورت امکان جزئیات شغل‌های ایجاد شده در بخش‌های مختلف را به تفکیک بگویید، چون بیشتر بیکاران فارغ التحصیلان هستند و سهم انها چقدر است؟ روحانی در پاسخ به این سؤال بدون اشاره به جزئیات بخش‌های مختلف باردیگر به عملکرد دولت قبلی تاخت و تنها به این بسنده کرد که سهم ایجاد شغل برای جوانان و زنان بیشتر بوده است. وی در این باره افزود: آن سال‌هایی که باید اشتغال ایجاد می‌شد و سال‌هایی بود که شرایط فروش نفت ما و درآمدهای نفتی ما خوب بود و در آن مقطع کار تأخیری هم انجام گرفت و آن اینکه فضای دانشگاه‌ها وسعت پیدا کرد، پیام‌نور، دانشگاه‌های دولتی، علمی ـ کاربردی و آزاد و... همه اینها توسعه یافتند و جوانان را جذب کردند. یک دفعه آمار دانشجویان ما به ۴ میلیون نفر، الان هم آمار دانشجویان ما حدود ۵ میلیون نفر است.

وی افزود: در یک سال یک میلیون و ۲۰۰ هزار نفر نیازمند شغل هستند، ما برای ۷۰۰ هزار نفر توانستیم شغل ایجاد کنیم، این بدان معناست که ۵۰۰ هزار نفر بیکار به جمعیت بیکاران کشور اضافه شده است، بنابراین بیکاری در مجموع افزایش پیدا کرده است و ما در زمینه اشتغال عقب هستیم.

روحانی در ادامه در پاسخ به سؤالی پیرامون اقدام ویژه و جهشی دولت برای حمایت از تولید و هدایت نقدینگی بدون اشاره به اصل موضوع بار دیگر به برجام که کلیدواژه این مصاحبه خبری‌اش بود، اشاره کرد و گفت: دولت در تلاش برای اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی است، خوشبختانه برجام فضای فعالیت برای اقتصاد مقاومتی را آسان‌تر کرد. برجام یک سرمایه‌گذار و یک تولیدگر نیست، بلکه فضا را آماده می‌کند و موانع را برمی‌دارد.

وی اما در ادامه و در اظهارنظری عجیب تولید بیشتر نفت خام و فروش آن را اقتصاد مقاومتی خواند، در حالی هدف اصلی اقتصاد مقاومتی کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی بود و در این باره گفت: اولین کاری که امسال در حوزه اقتصاد مقاومتی صورت گرفت، در مسئله نفت و گاز بود. اینکه تولید نفت از ۲ میلیون به ۳ میلیون بشکه برسد و صادرات نفت ما از یک میلیون بشکه به بالای ۲ میلیون بشکه برسد، کار ساده‌ای نیست. همچنین در پتروشیمی نیز

> برجام چیزی نیست که یک نفر که در کشوری انتخاب شده است بخواهد بگوید من از آن خوشم نمی‌آید؛ خیلی‌ها ممکن است از خیلی چیزها خوش‌شان نیاید اما برجام برای امریکا خیر است و ترامپ نمی‌فهمد زیرا برجام فضای جدیدی را در دنیا به‌وجود آورده که به ضرر کسی نیست و بردبرد بوده و به نفع همه است

اقدامات خوبی صورت گرفته است. اقتصاد مقاومتی همین است که تولید بالا برود، صادرات بیشتر شود و اشتغال بیشتر شود. این در حالی است که سهم ایجاد اشتغال ناشی از افزایش استخراج یک میلیون بشکه نفت و فروش خام آن در بازارهای بین‌المللی قادر به تولید کمتر از ۱۰ هزار نفر است.

■ هواپیما برای راننده تاکسی و مغازه‌دار دارای خاصیت است

وی همچنین در توجیه خرید هواپیما نیز گفت: خرید هواپیما صنعت گردشگری ما را به حرکت درمی‌آورد. بعضی می‌گویند خرید هواپیما برای مردم چه خاصیتی دارد. این درحالی است که خرید هواپیما برای راننده تاکسی، برای مغازه‌دار، برای هتل‌دار و برای همه کسانی که در مسئله گردشگری فعالند، خاصیت دارد.

رئیس‌جمهور با تأکید بر اینکه صنعت هوایی یکی از پایه‌های صنعت گردشگری است، گفت: مردم ایران می‌خواهند در حوزه هوایی پول‌شان را به شرکت‌های دیگر بدهند و در سال ۴ تا ۵ میلیارد دلار پول ملت به جیب شرکت‌های هواپیمایی همسایه برود. حال مردم ما یک هواپیمای سالم و تمیز سوار شوند، مشکلی داریم؟ بعضی انگار مشکل دارند و می‌گویند ما باید هواپیمای کهنه سوار شویم، خب، شما بروید کهنه سوار شوید! خود این خرید یک تحول در اشتغال و زندگی مردم است.

■ تأسف رئیس‌جمهور برای یک نفر به جای ۱۱ میلیون حاشیه‌نشین!

«اینکه در مقام عمل برخی از موارد حقوق شهروندی امروز هنوز عملیاتی نمی‌شود، متأسف هستم.» این بخشی از صحبت‌های رئیس‌جمهور در نشست روز گذشته با اصحاب رسانه بود که در پاسخ به ضمانت اجرایی حقوق شهروندی و جلوگیری از حضور یکی از سران فتنه در مراسم آیت‌الله هاشمی به عنوان یک حق شهروندی بیان کرد. این در حالی است که رئیس‌جمهور دستاورد برجام برای فقرا را بیمه ۱۱ میلیون حاشیه‌نشین دانست؛ ۱۱ میلیون نفری که بی‌تردید حق و حقوق شهروندی‌شان بسیار فراتر از بیمه‌ای است که با عنایت به برخورداری از حداقل امکانات و انتقادات بسیاری که خود دولتمردان از جمله وزیر بهداشت به آن دارند، در عمل هیچ دردی از آنها دوا نخواهد کرد. با وجود این اما دکتر روحانی برای این ۱۱ میلیون حاشیه‌نشین و آسیب‌های فراوانی که در متن زندگی‌شان وجود دارد، تأسف نخورد و مخاطب تأسفش تنها یک نفر بود!

رئیس‌جمهور در پاسخ به سؤالی مبنی بر اینکه دستاوردهای برجام برای حاشیه‌نشینان و فقرای جامعه چیست، برجام را متعلق به همه ملت از جمله اقشار مستضعف جامعه دانست و با اشاره به دستاوردهای برجام برای حاشیه‌نشینان گفت: حاشیه‌نشینان را بیمه کردیم. ۱۱ میلیون نفر حاشیه‌نشین که بسیاری از آنها بیمه نداشتند امروز تحت پوشش بیمه قرار گرفتند و بهداشت و درمان به آنها خدمات می‌دهد. روحانی افزود: ما برخی داروها و تجهیزات پزشکی را ناچار بودیم از بعضی جاهایی بگیریم که صددرصد ایده‌آل نبود اما اکنون راه باز شده است.

■ پیگیری منظم روحانی برای حقوق چند نفر

رئیس دولت یازدهم در پاسخ به سؤالی در مورد منشور حقوق شهروندی و ضمانت اجرایی آن گفت: حقوق شهروندی از وعده‌های من در سال ۹۲ بود که در ۱۰۰ روز اول فعالیت دولت متن ابتدایی آن را منتشر کردیم و با دریافت نظرات مختلف منشور خوب و جامعی حاصل شد که البته ممکن است بعدها کامل‌تر هم بشود.

روحانی با اشاره به اینکه منشور حقوق شهروندی متکی به قانون اساسی و به خصوص فصل سوم قانون اساسی است، خاطرنشان کرد: منشور حقوق شهروندی را به تک‌تک دستگاه‌های اجرایی ابلاغ خواهم کرد، البته نکته‌ای که وجود دارد این است که حقوق شهروندی تنها به دستگاه اجرایی تعلق ندارد و اگر دولت آن را اجرا کند قوای دیگر نیز باید در این مسیر به دولت کمک کند و امیدواریم دو قوه دیگر در کنار قوه مجریه در اجرای حقوق شهروندی همراهی لازم را داشته باشد. روحانی افزود: اینکه در مقام عمل برخی از موارد حقوق شهروندی امروز هنوز عملیاتی نمی‌شود، متأسف هستم.

رئیس‌جمهور تصریح کرد: به عنوان رئیس‌جمهور همواره مسائل حقوق شهروندی را دنبال می‌کنم و با وزیر دادگستری که پیوند بین قوه قضائیه و مجریه هستند، به طور کتبی و شفاهی همواره این موارد را به طور منظم دنبال می‌کنم.

سرخط

■ ایرنا: رئیس‌جمهوری در پیامی در گذشت دکتر علی شریعتمداری را تسلیت گفت و افزود: این چهره ماندگار کارنامه‌ای پربار از خدمات ارزشمند و تعهد دلسوزانه نسبت به مردم و انقلاب اسلامی از خود به جای گذاشت

■ مهر: عباس عراقچی، معاون حقوقی وزارت امور خارجه: برخلاف آنچه تصور می‌شود باید تأکید کنم که ما درباره هیچ موضوعی غیراز موضوعات هسته‌ای مذاکره نکرده‌ایم.

■ میزان: محمدجواد لاریجانی، دبیر ستاد حقوق بشر با بیان اینکه آنچه در بحرین می گذرد یک فاجعه انسانی است، گفت: انگلیس، عربستان و امریکا هرگز نمی‌توانند دامن خود را از این جنایات پاک کنند.

■ فارس: حجت‌الاسلام محمود رجبی، عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم با بیان اینکه دستاورد برجام نتوانست بتن کردن اراک و تعطیلی فردو و نطنز را جبران کند، گفت: برجام نه‌تنها نتوانست تحریم‌ها را رفع کند، بلکه این تحریم‌ها تمدید هم شد.

هسته‌ای

چهارمین گزارش فصلی برجام به مجلس ارائه شد

خودداری بانک‌های بزرگ از کار کردن با ایران

بالاخره چهارمین گزارش وزارت خارجه درباره برجام به کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس رسید. این گزارش بر اساس مصوبه مجلس شورای اسلامی در بازه زمانی سه ماه به مجلس ارائه می‌شود. حالا و در یک سالگی برجام وزارت خارجه در بخش‌های گوناگون به نقد عملکرد برجام اعم از هسته‌ای، اقتصادی و همچنین عملکرد کشورها می‌پردازد.

شاید از نقاط ضعف این گزارش که در گزارش‌های پیشین هم مشاهده می‌شد، این باشد که اشاره‌ای به تأثیرات بدعهدی طرف‌های مقابل بر رفع تحریم‌ها نکرده و در آن تنها به موارد به مثبت پرداخته شده است.

■ آغاز تزریق گاز به سانتریفیوژهای نسل ۸

در حوزه هسته‌ای مهم‌ترین بخش از گزارش وزارت امورخارجه به همکاری‌های ایجاد شده در نتیجه برجام با کشورها و طرف‌های خارجی در حوزه هسته‌ای می‌پردازد. شاید مهم ترین بخش فنی این گزارش مواردی باشد که به تأسیسات فردو و همچنین رآکتور اراک می‌پردازد. همچنین این گزارش شامل جزییاتی در خصوص تزریق گاز به سانتریفیوژهای نسل ۸ ایران است. در این گزارش عنوان شده که تست با گاز اورانیوم روی ماشین IR-8 پس از رفع موانع و آماده‌سازی ماشین از ابتدای بهمن ماه آغاز خواهد شد. سانتریفیوژهای نسل ۸ به دلیل توانایی بالای خود در غنی‌سازی به شدت مورد توجه امریکا و رژیم صهیونیستی قرار دارد.

همچنین درباره تبدیل تأسیسات هسته‌ای فردو به مرکزی برای تحقیق و توسعه آمده است، مذاکرات فنی و تخصصی جهت تولید ایزوتوپ‌های پایدار در تأسیسات فردو با طرف روسی ادامه دارد و پیش نویس فاز اولیه در حال نهایی شدن است.

در بخش دیگری از این گزارش درباره خرید کیک زرد در قبال تعویض آن با آب سنگین نیز تصریح شده که در قبال فروش ۳۸ تن آب سنگین تولیدی ایران به روسیه، قریب به ۱۳۰ تن اورانیوم طبیعی از آن کشور خریداری شد. مجوز مربوط از سوی کانال خرید برجام صادر شده است و مواد خریداری شده به زودی به ایران حمل می‌شود. لازم به ذکر است که کمالوند، سخنگوی سازمان انرژی اتمی در نشستی به این نکته اشاره کرده بود که انگلستان به دلیل برخی از تنش‌های موجود مانعی بر سر انتقال این مواد محسوب می‌شود.

در گزارش وزارت امور خارجه در ارتباط با بازطراحی رآکتور آب سنگین اراک، عنوان شده که مذاکره با چین جهت انعقاد قرارداد مشاوره بازطراحی مفهومی به مراحل پایانی رسیده است. مذاکره بر سر تعیین نوع سوخت رآکتور مذکور که از حساسیت خاصی برخوردار است ادامه دارد. پیش از این و در پی امضای توافق برجام هسته مرکزی رآکتور اراک خارج و قرار شد این رآکتور به شیوه جدید باز طراحی شود.

■ بانک‌های بزرگ به سراغ ایران نمی‌آیند

بخش مهمی از این گزارش به معرفی دستاوردهای اقتصادی برجام به خصوص در حوزه بانکی و نفت که به دلیل تحریم‌های یک جانبه و چند جانبه بین‌المللی با مشکلات فراوانی روبه رو شده اند، پرداخته است. همچنین در این گزارش با ارائه نموداری به افزایش تعداد کارگزاری روابط بانکی بین ایران و بانک‌های بین‌المللی نیز اشاره شده است.

در گزارش وزارت امورخارجه در همین باره آمده است، گشایش‌هایی که در اثر رفع تحریم‌های طبق برجام در حوزه بانکی و مالی پدید آمده بسیار وسیع و قابل توجه بوده و سیستم بانکی و مالی کشور را به طور کلی از مرحله بحران خارج نموده است. به‌رغم وجود برخی مشکلات که عمدتا برجامی نیستند و به تحریم‌های اولیه و غیرهسته‌ای امریکا، قوانین پولشویی و ... مربوط می‌شوند، می‌توان گفت سیستم بانکی کشور با مانع تحریمی جدی مواجه نیست و هیچ کجا در بن بست قرار ندارد. البته این گزارش بر این نکته تصریح کرده است که این روابط تنها با بانک‌های کوچک برقرار شده است و روابط با بانک‌های بزرگ در حال راه اندازی است.

■ سکوت در قبال تلافی تمدید آیسا

در گزارش وزارت امور خارجه همچنین به تمدید قانون آیسا در کنگره امریکا و مغایرت آن با تعهدات امریکا در برجام نیز اشاره شده است. در این گزارش از نظر ایران تصویب مجدد قانون آیسا مغایر با تعهدات برجامی امریکا به شمار آمده است. با این حال در این گزارش هیچ اشاره‌ای به اقدامات موثر ایران در قبال این اقدام به غیراز تشکیل کمیسیون مشترک برجام نشده است.

در کنار این گزارش فوق به تحلیلی در قبال نقش ترامپ در اجرای برجام، فضای ایران هراسی و نقش معاهده FATF پرداخته و آن را یکی از چالش‌های مهم در اجرای برجام معرفی کرده است.

■ برجام در نفت چه کرده است

در خصوص گشایش‌ها در بخش نفت و پتروشیمی نیز آمده است: در حال حاضر وزارت نفت با ۲۵ شرکت بزرگ نفتی و بین‌المللی در حال مذاکره می‌باشد و تا دی ماه ۱۳۹۵ تعداد ۱۷ یادداشت تفاهم نیز امضا شده است. طبق اعلام وزارت نفت، در حال حاضر قراردادهای در حال مذاکره در شرکت ملی نفت ۳۱ میلیارد دلار، در پخش و پالایش ۱۱ میلیارد دلار و در پتروشیمی حدود ۱۰ میلیارد دلار می‌باشد و پیش بینی می‌شود بخش قابل ملاحظه‌ای از این قراردادها طی ماه‌های آینده نهایی شود. همچنین در بخش حمل و نقل تاکنون ۱۴۳ فروند از کشتی‌های شرکت کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران و ۷۴ فروند از نفتکش‌های شرکت ملی نفتکش، از فهرست تحریم‌های امریکا خارج شد. پس از اجرای برجام، تردد کشتی‌های خطوط و شرکت‌های مهم حمل ونقل بین‌المللی به بنادر ایران آغاز شده و تاکنون بیش از ۲۰ شرکت کشتیرانی همکاری و تردد خود به بنادر ایران را آغاز نموده‌اند. براساس این گزارش، تاکنون بیش از ۳۰ تفاهمنامه و شش موافقتنامه در حوزه حمل و نقل دریایی، از جمله خرید و ساخت انواع کشتی، تأمین منابع مالی پروژه‌های ساخت کشتی، تعمیرات کشتی، ایجاد شرکت‌های مشترک، آموزش و تامین نیرو، تأمین سوخت، خدمات بندری و فناوری اطلاعات بین کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران و شرکت‌های برتر فعال در این حوزه به امضا رسیده و بعضاً آماده اجرایی شدن است.

نکته جالب اینجاست که با شمرده شدن تمام این دستاوردها در این گزارش‌ها به این نکته اشاره نمی‌شود که تأثیر بدعهدی غرب بر اجرای برجام چه بوده است.